nieuws

Petitie over nieuwe EU-zadenwet opnieuw erg populair

nieuws

Een petitie van 2023 die oproept om het voorstel van de nieuwe EU-zadenwet te herzien, circuleert momenteel uit het niets op sociale media. “De petitie is nog steeds relevant en wordt als drukkingsmiddel ingezet tijdens het Europees trialoog die momenteel bezig is over de EU-zadenwet”, duidt vzw Vitale Rassen, die mee de schouders onder de petitie zet. De nieuwe wet herziet de huidige richtlijnen over plantaardig reproductiemateriaal (PRM), maar zou volgens de organisaties een ernstige bedreiging zijn voor de vrije uitwisseling van zaden en zou ook de biodiversiteit verkleinen. “De herziening zal weinig impact hebben op de biodiversiteit”, betwist Marc Ballekens van Seed@Bel die het belang van biologische zaadvaste zaden in de toekomst ook wat overroepen vindt.

21 OKTOBER 2024

Jozefien Verstraete

Lees meer over:
zaad
europa
bio
genetische modificatie

In 2022 stelde de Europese Commissie voor om verschillende verouderde richtlijnen over plantaardige reproductiemateriaal zoals zaden, wortels of knollen, te herzien en te stroomlijnen met de doelstellingen van de Green Deal. Volgens de Commissie moeten de richtlijnen een update krijgen zodat het Europees PRM nog steeds garant staat voor kwaliteit, maar ondertussen ook mee is met recente ontwikkelingen in wetenschap, innovatie, technologie en digitalisering. “Zaden zullen zo niet alleen beter aangepast zijn aan de druk van de klimaatverandering, ze zullen ook beter bestand zijn tegen plagen. Hierdoor zal er ook minder gewasbescherming nodig zijn. De herziening zal zorgen voor een betere voedselzekerheid en een hogere biodiversiteit”, argumenteert de Commissie.

Dit laatste trekken heel wat Europese ngo’s en actiegroepen in twijfel. Hun zorgen over de herziening vertaalde zich in een petitie die vorig jaar werd gelanceerd en ondertussen internationaal al bijna 130.000 online handtekeningen telt. “Het volgende streefdoel is 150.000 handtekeningen maar we mikken uiteindelijk op 200.000”, duidt Greet Lambrecht van vzw Vitale Rassen. “De petitie wordt vooral gebruikt als drukkingsmiddel tijdens de trialoog tussen de Europese Commissie, het Europees parlement en de Europese Raad. Momenteel wordt er weer nieuw leven in de petitie gepompt waardoor ze weer meer circuleert. Het onderwerp

nieuws

“Voorstel EU-zadenwet is een bedreiging voor biodiversiteit”

20 NOVEMBER 2023

blijft dan ook razend actueel. Sinds de lancering heeft het Europees Parlement al enkele positieve aanpassingen doorgevoerd aan het oorspronkelijke voorstel. Maar het is nog niet perfect.”

Zelfbeschikkingsrecht

De ngo’s zien onder meer nog twee grote issues met het voorstel dat vandaag op tafel ligt. Zo vinden ze dat boeren een groter zelfbeschikkingsrecht moeten hebben over het bronmateriaal waarmee ze aan de slag gaan. Daarbij staat een vrije uitwisseling van zaden centraal. Volgens Broederlijk Delen, die de petitie ook ondersteunt, is er in de huidige wetgeving veel meer zelfbeschikking. “De huidige wetgeving is een geheel van een tiental Europese richtlijnen. Deze richtlijnen laten toe dat verschillende landen een eigen nationaal zadenbeleid voeren, wat logisch is aangezien het gebruik van zaden en soorten zaden verschilt van land tot land. De regelgeving die nu op tafel ligt zou deze maatwerkaanpak stevig inperken.”

“Momenteel zouden alle EU-boeren hun eigen zaden mogen gebruiken en eventueel gratis aan collega’s ter beschikking kunnen stellen. Maar de beweegruimte in dit kader is minimaal op vlak van uitwisseling”, duidt vzw Vitale Rassen. “Als boeren PRM onder elkaar verkopen, zouden ze ook moeten voldoen aan strenge fytosanitaire normen en bureaucratische bepalingen. Vandaag hebben we een grote diversiteit aan zaden, als gevolg van honderden jaren lokaal uitproberen, veredelen en uitwisselen. Deze flow van werken dreigt voor een stuk vastgezet te worden in regelgeving.”

> **“Nu hebben we een grote diversiteit aan zaden, als gevolg van honderden jaren lokale veredeling en uitwisseling. Deze workflow dreigt voor een stuk vastgezet te worden in regelgeving**
>
> Greet Lambrecht - vzw Vitale Rassen

Risico voor biodiversiteit

Dat de biodiversiteit en het behoud van lokaal aangepaste gewasdiversiteiten met de nieuwe regelgeving zou afnemen, is een tweede no-go voor de ngo’s. Nochtans zou volgens de Europese Commissie de diversiteit net toenemen. “Er zal een ruimere keuze aangeboden worden op de markt en onder meer de instandhouding van diverse PRM zal vereenvoudigd worden”, luidt het.

“Er is inderdaad een apart systeem om bepaalde variëteiten in stand te houden, maar de voorwaarden voor de productie zijn dermate streng, dat dit de facto ontmoedigend zal werken voor al wie zich inzet voor het behoud van onze (agro)biodiversiteit”, vertelt Broederlijk Delen. “Bovendien wordt het mogelijk dat iemand vanuit commercieel belang een reeds bestaande, maar nooit geregistreerde variëteit laat registreren, waardoor deze variëteit niet meer vrij kan circuleren.” Hierdoor zou volgens de ngo’s grote bedrijven nog meer controle krijgen over het voedsel.

Volgens Marc Ballekens van Seed@Bel, de Belgische beroepsvereniging van de zaaizaadsector, is dit iets te kort door de bocht. “Bedrijven leggen geen patent op een ras zelf”, legt hij uit. “De zaadsector beseft ook dat dit de veredeling zou vertragen omdat je bestaande genetica dan niet meer kan aanwenden voor het creëren van nieuwe veredelingsproducten. Zo leg je eigenlijk de genetische evolutie stil. Anderzijds kunnen bedrijven wel de techniek patenteren om een nieuw ras te maken. Dat is immers logisch dat een bedrijf bescherming kan genieten als het investeert in de nieuwste technieken.”

"Officiële beproeving van groenterassen is tijdverlies"

Ook Seed@Bel vindt overigens dat het voorstel dat momenteel op tafel ligt nog niet helemaal perfect is. Zo stelt de beroepsverenging onder meer dat de vereisten voor de aanmelding en officiële beproeving van rassen niet verder moeten gaan dan vandaag al het geval is. Zeker in het geval van groentezaden. “Als men bij groenterassen telkens een officiële rasbeproeving wil implementeren, wat doorgaans twee tot drie jaar duurt, zal dit zorgen voor een vertraagde cyclus in de plaats van een snelle vernieuwing”, legt Ballekens uit. “Groentezaden hebben namelijk een zeer snelle rotatie. En vaak gaat het ook over kleine teelten. Wij verkiezen voor de groentesector eerder de huidige wetgeving waarbij een ellenlange rassenbeproeving niet de regel wordt. Dit zou echt tijdverlies betekenen.”

De nieuwe wetgeving wil in de toekomst ook duurzaamheidsaspecten implementeren bij de registratie van de rassen. “Daar zijn we als zaadsector voorstander van als deze realistisch en behapbaar zijn. Maar deze aspecten moeten op een realistische manier kunnen gehaald worden. Plantenveredelaars kunnen evenwel geen wonderen verrichten en niet zomaar rassen produceren die instant 50 procent minder water nodig hebben”, duidt Ballekens.

> **De voedingsketen draait vandaag op een zodanig ander niveau dat we de wereld niet zullen kunnen voeden met enkel en alleen de inzet van de klassieke recepten**

Marc Ballekens - Seed@Bel

Duurzaamheidscriteria

Volgens Ballekens moet de EU ook inzien dat als ze duurzaamheidscriteria verwezenlijkt willen zien, new Genetic Breeding Technics of nieuwe genomische technieken nodig zullen zijn, de zogenaamde NGT's. "Decennialang staat er een rem op het gebruik van ggo's en en al geruime tijd ook op NGT's. Dit verbod op NGT's gaat niet samen met de wens om enerzijds rassen te hebben die klimaatresistent zijn, alsook de wens om steeds minder gewasbeschermingsmiddelen te gebruiken. Dit hangt allemaal samen en moet dan ook afgestemd worden op elkaar", luidt het bij Seed@Bel.
Volgens Ballekens zal de herziening weinig teweeg brengen bij de graad van biodiversiteit. Het belang van de zogenaamde vitale rassen of biologische zaadvaste zaden, daarin vindt Ballekens ook een beetje overroepen. "De landbouw moet duurzaam worden. In de weg naar die absolute duurzaamheid zullen zaden een ziekte- en droogteresistentie moeten ingebouwd krijgen, maar tegelijkertijd ook een opbrengst moeten kunnen garanderen die steeds hoger wordt", aldus Ballekens. "De voedingsketen draait vandaag op een zodanig ander niveau dat we de wereld niet zullen kunnen voeden met enkel en alleen de inzet van de klassieke recepten."

Uitgelicht

"Veredelingstechnieken mogen niet verengd worden tot NGT's"

nieuws

Veel topics binnen de land- en tuinbouw zijn voer voor debat en ook de nieuwe generatie veredelingstechnieken ontsnappen er niet aan. Deze zogenaamde NGT's, voluit de nieuwe g...

17 SEPTEMBER 2024

Lees meer

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada